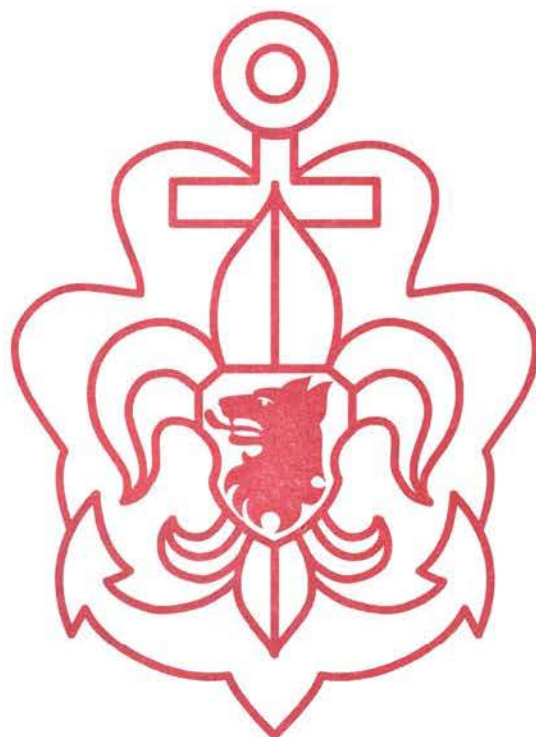

**zpravodaj
vodních
skautů
a skautek**

KAPITÁNSKÁ POŠTA

HKVS

2000/2001

r o č n í k

Kapitánská pošta

Obsah

strana

Květnová výročí a svátky	1
Zápis z volebního sněmu VS	2, 3
Zápisky ze školení na P***, Resuscitace	3
První lékařská pomoc – Co nového víme o tonutí?	4
Čeští vodní skauti pod plachtami	5, 6
O naději	6, 11
Svarojánské proudy	7–10
První lesní škola v novém tisíciletí	11
Pražské mosty IX.	12
O pravém šlechtictví	13, 14
Musíme ten sraz rozpohybovat	14
Hitace úvodního víkendu X. LŠVS 2001	14
Kurz vodáckého minima „KAPKA“	15
HKVS hlásí	16
Liberecké primátorky	17

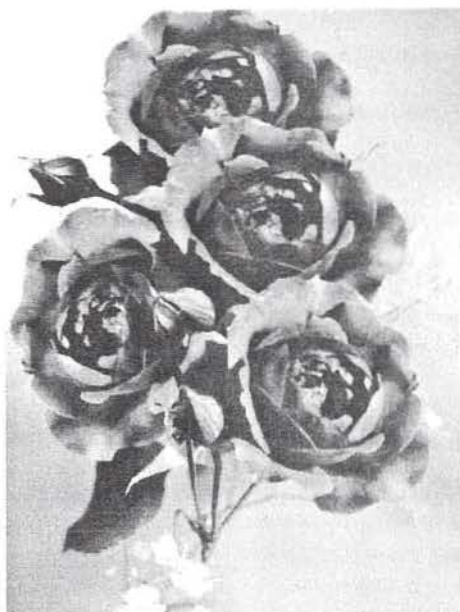
*Láska k míru, připravenost pomoci, vědomí povinnosti
a spojení s přírodou jsou nosnými pilíři skautského hnutí,
„jehož zjevným růstem jsem překvapen právě tak velice,
jako vnější pozorovatelé,“ řekl jeho zakladatel*

lord Baden-Powell z Gilwellu

Květnová výročí a svátky

- 5. 5. 1945** Květnové povstání českého lidu
- 8. 5. 1945** Ukončení II. světové války
Den osvobození od fašizmu
státní svátek ČR
- 6.–8. 5. 2001** Regata VS na Sečské přehradě
- 13. 5. 2001** Den matek

Zápis z volebního sněmu VS, který se konal ve dnech 6. 4.–8. 4. 2001 v Praze

Hlavní kapitán přednesl zprávu o činnosti HKVS za uplynulé volební období.

Uskutečnily se výchovné programy - jednak program Colour máz, jehož výtěžek 3 185,- Kč byl předán radě Tortugy, program s přezkoušením zdravotních testů (o testech nebyli účastníci semináře předem informováni, přesto byla úspěšnost velmi dobrá), program vedoucí ke zdokonalení znalostí o účetních pravidlech a výcvikový program na vodě. Programy byly konány vždy pro polovinu účastníků s tím, že druhá polovina se účastnila dalšího programu, který probíhal paralelně.

Uskutečnily se volby rady HKVS a revizní komise HKVS (viz samostatný zápis).

Nově zvolený hlavní kapitán přednesl program další činnosti HKVS (viz text v Kapitánské poště).

ZPRÁVY KOMISÍ:

Kapitánská pošta

Kapitánská pošta se posunuje svým charakterem směrem k časopisu.

Aktuality posledního dne budou zveřejňovány i na internetových stránkách HKVS.

Rada HKVS má povinnosti redakční rady Kapitánské pošty, které může přenést na konkrétní osoby.

Rada HKVS žádá o podávání zpráv o akcích nadpřístavního významu

Krajští kapitáni mají povinnost informovat Kapitánskou poštu o dění ve svých krajích a oznámí osobu, která bude tyto informace zprostředkovávat.

Organizátoři všech akcí pořádaných pod záštitou HKVS (závodů, škol a kurzů atd.) jsou povinni o těchto akcích podat zprávu do Kapitánské pošty.

ORGANIZAČNÍ KOMISE:

Kalendář akcí pro rok 2001 a první pololetí roku 2002

12. 10. 2001 - Nymburk, Tortuga - rozšířené zasedání rady HKVS (včetně krajských kapitánů)

9. 11.–11. 11. 2001 - Kojetín - podzimní seminář kapitánů a kapitánek

14. 12. 2001 - Nymburk, Tortuga - rozšířené zasedání rady HKVS (včetně krajských kapitánů)

22. 2. 2002 - Nymburk, Tortuga - rozšířené zasedání rady HKVS (včetně krajských kapitánů)

19. 4.–22. 4. 2002 - jarní seminář kapitánů a kapitánek

Publikační činnost 2001 - na rok 2001 obdržel HKVS dotaci 50 000,- Kč na vydání lodní knížky

Navigamus 2003 - prozatím jsou vytipovány dvě možné lokality - Břehe a Seč, předběžný organizační štáb je pro obě lokality v zásadě stejný.

Organizační štáb Navigamus bude vytvořen především z činovníků kraje, ve kterém se Navigamus bude konat, případně i z krajů sousedních.

O konkrétním místě konání Navigamus 2003 bude rozhodnuto na rozšířeném zasedání rady HKVS, které se bude konat 12. 10. 2001. Podklady pro posouzení lokalit připraví organizační štáby z možných lokalit. O výši účastnického

poplatku bude rozhodnuto až po uzavření rámcových cenových kalkulací, zhruba na podzim 2002.

KOMISE PRO ŽABIČKY A VLČATA:

Lodní knížka pro žabičky a vlčata z roku 1995 je předělána do nové formy. Bude vydána jako 2 pracovní sešity:

a) Nováčkovská zkouška - je předána Janu Rošťovi Křížovi a je přepracovávána načisto.

b) Stříbrná a Zlatá stopa (1. a 2. hvězda) - dohromady pro jednotlivých oborech. V této příručce jsou prováděné korekce ve dvou oborech. Ostatní je též předáno.

Komisi požádala o spolupráci Marta Zitová na přepracování Lodní knížky žabiček a vlčat podle povídky „Kotik“. Komise se usnesla, že se skutečně během podzimu letošního roku pracovní setkání, kde se bude na této verzi knížky pracovat a dohodne se na dalším postupu. Termín a místo setkání oznámíme v září.

KOMISE VODNÍ ZÁCHRANNÉ SLUŽBY:

Po počáteční aktivitě br. Mikroba je jeho aktivita v současné době nulová.

Je třeba vyhodnotit v jakém stavu je příprava záchranného kurzu a zjistit, zda se tento kurz bude konat v původním termínu (září 2001), nebo zda bude kurz letos zrušen. Toto bude zjištěno do tří týdnů a přihlášeným bude sdělen výsledek (kladný i záporný) - zodpovídá Saddám.

Příští kurzy koncipovat jako odborné postgraduální kurzy.

JACHETNÍ KOMISE:

Pro SKARE 2001 navrhuje komise jury ve složení: Sam - ředitel závodu, Stopař - hlavní rozhodčí, Rákos - třetí člen jury

SKARE 2001 bude vzhledem k příhodnému termínu (4. 5.–8. 5. 2001) koncipováno nejen jako závod, ale i jako výuka v plachtění. Proto jsou vítáni i ti, kteří zatím oplachtěnou loď nemají (na místě budou k dispozici nejen oplachtěné pramice, ale i jiné typy plachetnic).

KOMISE PRO SOUTĚŽE A ZÁVODY

Upřesnění termínů závodů SKAPA a SKARE v letošním roce.

SKARE proběhne v termínu 4. 5.–8. 5. 2001 na Seči, SKAPA v termínu 25. 5.–27. 5. 2001 v Kolíně. Na SKARE bude zajištěna strava (viz článek v KP), na SKAPA strava zajišťována nebude. Ubytování bude na Seči i v Kolíně řešeno obdobně - možnost použít vlastní stany, nebo v budově.

Ředitelem závodu SKAPA je navržen Bimbo.

Byl vysloven návrh uspořádat oba závody v jednom termínu (využití květnových svátků) - výhoda zlevnění dopravy pouze na jednu akci, nevýhoda - křížení obou závodů (viz např. Navigamus 2000)

SHP

Při jednání SHP proběhly volby rady SHP. Do rady SHP

dokončení na následující straně dole

Zdroj: www.stranypotapecke.cz

Zápisky ze školení na P*** RESUSCITACE

přednášel Arnošt Růžička

ZÁKLADNÍ ŽIVOTNÍ FUNKCE

- * vědomí
- * dýchání
- * srdeční činnost

1. zjištění poruchy vědomí

Pacient nereaguje na vnější podněty

Jestliže dýchá, uložit pacienta do stabilizované polohy a zajistit lékařskou pomoc. Jestliže není zjištěn dech, vyřešíme napřed zástavu dechu a případně i zástavu srdeční činnosti.

2. zástava dechu a srdeční činnosti

Airways - dýchací cesty

Odstranit překážky v dýchacích cestách (např. zapadlý jazyk). Nedostaví-li se dýchání samovolně, pokračujeme dalším bodem.

Breathing - dýchání

Je-li zjištěna činnost srdce (nejlépe pohmatem na krkavici), pokračujeme umělým dýcháním. Není-li zjištěn tep,

pokračujeme dalším bodem.

UMĚLÉ DÝCHÁNÍ

- * zaklonit hlavu
- * utevřit ústa, stisknout nos
- * 2 rychlé vdechy
- * pokračovat tempem 12 vdechů/min

Poznámka: vdechy mají být přiměřené, jelikož jinak vdechne pacientovi vzduch do žaludku a ten si následně ucpe dýchací cesty zvraty.

Circulation - krevní oběh

Umělé dýchání s nepřímou masáží srdce

Jeden zachránce:

- * 2 vdechy
- * 15 stlačení (tempo 100 stlačení/min)

Dva zachránci:

- * 1 vdech
- * 5 stlačení (tempo 80 stlačení/min)

Masírujeme ve středu hrudní kosti (cca 2 prsty nad trojúhelníkem), promačkáváme 3 až 5 cm.

Ukončení resuscitace bez oživení pacienta

- * po příchodu lékaře a konstatování smrti
- * po vyčerpání zachránce
- * po 30 až 40 minutách, jestliže zornice pacienta nereagují na světlo a nejsou přítomny ani jiné reflexy - toto neplatí, když:

- * pacient je podchlazen
- * pacient je dítě
- * pacient je utonulý

Resuscitaci nezahajujeme, jsou-li přítomny jasné známky smrti.

Stanovení smrti může provést jen lékař.

- * Posmrtné skvrny: vytvářejí se již v první hodině po srdeční zástavě a plně jsou vyvinuty po 6–12h
- * Posmrtná ztuhlost: začíná v 1. hodině od okamžiku smrti na dolní čelisti a šíří se po těle dolů. Maximum posmrtné ztuhlosti je dosaženo po 6–12 h, ustupuje do 3 dne.
- * Mrtvolná hniloba: začíná podle teploty, vlhkosti vzduchu, polohy, a tělesného stavu, asi po 2 dnech smrti.
- * Zranění neslučitelná se životem: např. chybějící hlava, brusle a zimník v létě...

V textu je kromě poznámek ze školení využito i materiálů připravovaných Davidem Vondráškem pro vodní záchrannou službu.

Zápis z volebního sněmu VS (dokončení ze str. 2)

byli zvoleni tito bratři a sestra: Banán - předseda SHP, Agir - jednatel SHP, Jack - kapitán SHP, Vlasta - přístavná SHP, Amateur - předseda rady Tortogy, Puma - správce modrého fondu, Oskar - zástupce yachtservisu.

Príspevky členů SHP: 40,- Kč na rok 2001

Príspevky do fondu aktivit: SHP navrhuje příspěvek do fondu aktivit ve výši 30,- Kč na registrovaného člena.

SHP upozorňuje na možnost čerpání z fondu aktivit.

Plénum sněmu K+K schválilo výši příspěvku do fondu aktivit.

V kapitánské vrbě byly tyto příspěvky:

Sten - informoval o nabídce polských námořních harcerů, kteří budou letos prodávat ze své základny na Mazurských jezerech kajutové plachetnice - cena se předpokládá kolem 30 000,- Kč, problémem je doprava

Guma - informoval o termínu Tří jezů - pojedou se 28. 9. 2001 (státní svátek)

Saddám - položil dotaz, zda se má správně používat termín palubní, nebo palubný

Guma a Vezír informovali o připravovaném zákoně o mladé generaci - podle návrhu se posune věková hranice pro složení vůdcovských zkoušek z 18ti let na 21 let.

Z pléna vzešel dotaz na anketu o Junáku - anketu si zadala ÚRJ, výsledky budou známy na sněmu. nepříznivě byla hodnocena úroveň tazatelů (to že bychom asi udělali sami lépe), bylo ale konstatováno, že sestavit dotazník a následně ho potom vyhodnotit neumíme.

zapsal Sam

První lékařská pomoc co nového víme o tonutí?

MUDr. Jarmila Drábková

STÁLE PLATÍ ZNÁMÉ POZNATKY:

Přibližně 80 % tonutí je tzv. vlhkých - po polykání vody dojde i k její aspiraci. Postihuje především neplavce nebo vyčerpané plavce, horolezce, překvapené v komínech náhlou průtrží mračen, tonutí spojené s poraněním po převržení člunu apod.

Sladká, tj. hypotonická voda se vstřebává - při první pomoci ji nelze „vylít“ z tracheobronchiálního stromu. V krevním oběhu vede k hypovolemii, k hemolýze a hyperkalemii. V buňkách vznikne acidóza. V plicích je poškozen povrchově aktivní surfaktant, tj. faktor, udržující vzdušnost plic.

I po krátkém tonutí s obnovením vědomí po pohotovém křícení, s kašlem po vdechnutí několika doušků vody nelze vyloučit postupující závažný metabolický rozvrat a druhotné postižení plic s dechovou nedostatečností.

Všechny osoby po tonutí vyžadují intenzivní dohled, vyšetření v nemocnici a péči po dobu nejméně 48-72 hodin. Největší změny lze očekávat do 6 hodin.

Suché tonutí s laryngospasmem má především hypoxemický ráz - nepochybně je postižen mozek a směřování do intenzivní péče je stejné jako v předchozím případě.

U všech postižených se máme neprodleně přesvědčit, zda není indikováno umělé dýchání, protože pouze lapají po dechu nebo jejich dechová frekvence je velmi pomalá - pod 8/min. nebo naopak velmi rychlá - kolem 40/min.

Čím dříve se zahájí umělé dýchání a čím dříve máme k dispozici dýchací přístroj s kyslíkem, tím je prognóza přežití a zachování mozkových funkcí příznivější.

MÉNĚ JSOU VŠAK ROZŠÍŘENY POZNATKY:

* Při tonutí v ledové vodě se tělo tak rychle podchladí, že se doba pro možnou záchranu může úspěšně prodloužit až na 60 minut. Nemáme ztratit naději, nemáme při hypotermii ukončit základní neodkladnou resuscitaci - to je nejčastěji na rozhodnutí až lékaři nemocnice. Ti diagnózu a prognózu určí až po dosažení asi 30-33°C centrální tělesné teploty.

* Vlhké tonutí postihne velmi rychle i výborné plavce, kteří plavou v dešti za větru, který vytváří nad hladinou aerosol drobných kapének ve vrstvě, vysoké až 30 cm nad vodní hladinou. Nikdy je nemáme pustit z dohledu.

* Chlorovaná voda bazénů snadno vede k podráždění spojivek, zejména u dětí a k bronchospastické dušnosti u astmatiků a disponovaných osob. Pro zklidnění spojivek se volí např. Solcoseryl nebo přípravek s hydrokortizonem, obtíže odezní i spontánně za delší dobu. Při dušnosti je nejvhodnější dávka antibronchospasticky-bronchodilatačně účinného kompozitního přípravku Berodualu v odměřené aerosolové vdechnuté dávce.

* Pády nebo skoky z větší výše na plochu do vody mohou způsobit:

* Komoci srdce, dysrytmie, výjimečně maligní arytmií, jako je komorová fibrilace, rovnající se srdeční zástavě. Vyžadují v tomto posledním případě okamžitou neodkladnou resuscitaci, okamžité zavolání zdravotnické záchranné služby s lékařem, rychlou diagnostiku EKG a defibrilaci.

* Syndrom papírového sáčku, tj. prasknutí plíce s vývojem jednostranného nebo oboustranného pneumotoraxu. Po hlubokém nadechnutí při úleku nebo před skokem vznikne v plicích přetlak a poté i malý náraz vede k roztržení plíce, aniž by byla zlomena žebra. Každá nezvyklá dušnost, kašel, bolest pod lopatkou vyžadují zaměřit se pohledem i poslechem na symetrii pohybů hrudníku a na slyšitelnost dýchacích fenoménů. Pneumotorax se může stát rychle tenzním a bezprostředně ohrožuje život. Přivolání rychlé lékařské pomoci, vybavené pro drenáž hrudníku, má být neodkladné.

* K tonutí se u dobrých plavců, při tréninku apod. často druzí syndrom z ponoření. Má dvě hlavní patofyziologické složky:

* Plavec před skokem do vody hyperventiluje, aby se co nejdéle nemusel vynořit. Ale jeho rezerva kyslíku je poté pod vodou vyčerpána dříve, než dosáhne hladiny oxidu uhličitého, která by ho dráždila k nadechnutí, tj. k včasnému vynoření. Nedostatek kyslíku vede ke ztrátě orientace nahore-dole a k tomu, že i zdatný plavec začne zmateně tonout.

* Skok do vody i o hloubce 180 cm po hlubokém nadechnutí a zadržení dechu vede k nitrohručnímu přetlaku. Ten umožní, že se vzduch vtačí až do plicních kapilár. Je nesen krevním oběhem a způsobí vzduchovou embolii. Ta nemusí být rozsáhlá, ale vyvolá zmatenost, dysrytmie, tonutí. Zachraňovaný činí dokonce dojem, že je mírně opilý či pod vlivem drogy apod.

* Obě skupiny vyžadují dohled, kdyby náhle vznikl stav, který vyžaduje neodkladnou resuscitaci. Podání kyslíku je vhodné. Rychlou lékařskou pomoc povoláme co nejdříve.

* Při vzduchové embolii nelze vyloučit vznik křečí při embolizaci bublinek do mozkového řečiště - pokládáme proto hlavou níže. Při embolizaci do koronárních artérií nelze vyloučit náhlý vznik komorové fibrilace. Vymizí vědomí - pokud bylo předtím zachováno, ale vymizí tep na karotidách a místo dostatečného dýchání vzniknou jen lapavé dýchací pohyby. Vždy proto průběžně kontrolujeme tep na krkavici a pozorujeme dýchání, popř. na postiženého hovoříme, abychom se ujistili, že neupadl do bezvědomí.

MUDr. Jarmila Drábková, CSc.

Se svolením autorky a redakce časopisu České lékařské komory Tempus medicorum opsal Zdeněk Šraier

Čeští vodní skauti pod plachtami

Radka Valešová-Raduš

Věř svým očím. To není fata morgana. Tam na jezeře v ostrém severním větru skutečně jedou na oplachtěných pramicích posádky patnáctiletých kluků a holek a bojují o titul mistra České republiky vodních skautů v jachtingu.

Jak skauti k „oplachtěnkám“ přišli...

LESNÍ ŠKOLA VODNÍCH SKAUTŮ 1991 na Lavičkách u Dalešické přehrady byla klíčovým místem pro zavedení jachtingu do programu činnosti vodních skautů. V rámci programu školy bylo postaveno kopyto na amatérskou výrobu sklolaminátových pramic P520. Je to první typ pramice standardně vybavené ploutvovou skříní a připravené pro vystrojení kormidlem a takeláží. Jedna loď byla frekventantky školy vyrobena na místě.

Amatérskou výrobu pramic P 520 zahájily vodácké oddíly v Ostravě, Liberci, Třebíči a Nymburce.

O vybavení pramic oplachtěním tj. oplachtěním, ráhna, stěhu, upínaček a také ploutve a kormidla se od začátku až do dnešních dnů stará JACHTSERVIS. Je to pracovní skupina vodáků veteránů, kteří v místě pořádání velkých vodáckých akcí jako je SKARE a NAVIGAMUS v improvizovaných podmínkách vyrábí a montují na pramice potřebné doplňky pro jachetní sport.

Poprvé před skautskou veřejností

Setkání vodních skautů NAVIGAMUS 94, které se konalo 2.–4. 6. 1994 na Orlické přehradě, byla mimořádná příležitost předvést pramice P520 s takeláží široké veřejnosti vodních skautů. Přesvědčit je, že vhodně navržená pramice může být i dobrou lodí pro plachtění a že plachtění přináší zcela nové zážitky na vodě. Je vzrušujícím sportem, který může zpestřit program táborů u velkých rybníků a přehrad.

Přinést nový přitažlivý program na setkání znamenalo připravit závod posádek na oplachtěných pramicích - Regatu oplachtěných pramic třídy „Oskar P520“. Pro zájemce byly k dispozici čtyři pramice P520 s takeláží SCOUT-5,5m² zapůjčené pražskými přístavy 16 a 33. Byly vypsány 2 kategorie:

A. Tříčlenné posádky závodníků tj. těch, kteří již měli nějakou zkušenost s oplachtěnou lodí

B. Tříčlenné posádky s instruktorem kormidelníkem

V roce 1995 se propagaci jachtingu výrazně věnuje ostravské přístavy. Staví kvalitní oplachtěné P520 s takeláží 7 m². Kapitán Efendi předkládá návrh na organizaci soutěže SKAUTSKÁ REGATA - SKARE. Soutěž má dvě základní části:

I. ZÁVOD OPLAČTĚNÝCH PRAMIC - plocha plachet 7 m² zahrnující MISTROVSTVÍ VODNÍCH SKAUTŮ ČR V JACHTINGU

II. MODRÁ STUHA HKVS - cílový závod oplachtěných lodí bez omezení typu lodě, plochy plachet a členů posádky.

SKARE 96

SKARE 96, která se uskutečnila 24.–26. 5. 1996 na Seči, byla první regatou dle nových pravidel. Konala se na vodácké základně pardubických vodních skautů. Zde se o účastníky perfektně staral celý „týlový tým“ v čele s Dědou. Bez něj a jeho spolupracovníků by se regata nedala uskutečnit.

Počasí I. ZÁVODU MISTROVSTVÍ VODNÍCH SKAU-

TŮ ČR V JACHTINGU nepřeje. V sobotu ráno prší a nehně se ani větvička. Rychlé rozhodnutí: pojedje se na dřevěný vítr. Je vyhlášen závod sedmičlenných pádlujících posádek. Pojedje se na třech nových P550. Dvě z nich dostali šanci předvést co umí i s plachtami.

Počasí se umoudřilo, přestalo pršet a zvedl se vítr. Regata může začít. Start vyšel Tomíkovi z přístavu VS Dvůr Králové a ten už nabídnutou příležitost nepustil z rukou. Získal první titul mistra republiky VS v jachtingu.

V neděli nic nebránilo tomu, aby odstartovala Modrá stuha, cca sedmikilometrová plavba s jednou otočnou bójí s cílem opět v místě startu. Startuje celkem 15 lodí. Během závodu zesílil chladný vítr. Projevuje se zkušenost a pocit zodpovědnosti kormidelníků. Tři lodě s méně zkušenými posádkami spouštějí plachty, když je plavba pro ně na hranici bezpečnosti nebo prochlazení, a vracejí se s použitím pádel. Závěr patří českobudějovickému Vaurienu s Flintem u kormidla. Druhé a třetí místo obsadily plachetnice s posádkami z Terezína a Liberce.

SKARE 97

Jestliže NAVIGAMUS 94 byl se čtyřmi oplachtěnými pramicemi prvním skromným krokem k propagaci jachtingu ve skautském hnutí, potom skautská regata SKARE 96 na Seči už přesvědčivě signalizovala, že oplachtěné pramice stoupají v oblíbenosti. 59 startujících posádek na SKARE 97 při celostátním setkání NAVIGAMUS 97 5.–8. 6. 1997 již nikoho na pochybách, že jachting se stal významným prvkem skautského vodáckého programu.

Příjemným překvapením byl zájem těch nejmenších, v kategorii Q startovalo 10 posádek. Tehdy ještě se starším kormidelníkem. V mistrovské kategorii A startovalo 15 oplachtěných pramic. Titul mistrů republiky získali vodní skauti z Jablonce. V kategorii B startovalo 14 lodí a první místo obsadila nymburská posádka.

Podmínky pro závod byly velmi dobré. Nesvítilo sice sluníčko, ale nepršelo a vál ostrý severní vítr, takže posádky mohly předvést, co umí, a závody měly slušný průběh. Všichni soutěžící si ověřili, že úspěch přináší dobře připravená a správně vyvážená loď a kormidelník, který umí kočírovat posádku a optimálně využít vítr a vlastnosti lodě.

V Modré stuzě HKVS startovalo 20 lodí. Nejrychlejší lodí byla plachetnice Pirát s posádkou hostů z pražského Vltavanu. Modrou stuhu získali budějovičáci na Vaurienu, kteří byli první skautskou posádkou v cíli.

SKARE 98

V pořadí třetí SKARE se vrátilo zpět do vyhlášené péče pardubíčáků. 8.–10. 5. 1998 se sešli účastníci SKARE 98 na Seči. Tentokrát Děda zajistil i perfektní počasí. Na břehu se to hemžilo 118 skauty v modrých i zelených košilích. Vody přehrady brázdí 17 oplachtěných lodí.

Letos poprvé startují vlčata a žabičky i s kormidelníkem do 12ti let. Vítr je slabý, takže si to může pořadatel troufnout. Startují 4 lodě a všechny trať zvládají někdy víc nadšením než kumštem, ale úspěšně. Vítězí posádka 20. smečky vodních vlčat - Ostrava.

Pokračování na následující straně

Čeští vodní skauti... pokračování

Mistrovská kategorie skautů a skauetek se tentokrát jede ve dvou rozjížděcích. Pro hodnocení se sčítají body za umístění v obou závodech. Za velmi dobrého větru svedly boj o putovní pohár tři ostravské lodě Galeona, Clipper a Pinasa. Prvenství nakonec získala Galeona a její posádka získala titul mistrů vodních skautů ČR v jachtingu pro rok 1998.

Za ostrého větru v kategorii B zvítězila ostravská loď P550e s plachtami skasanými na 7 m².

Je připravena trať dlouhá cca 7 km. Počasí už snad lepší nemůže být. Může tedy odstartovat prestižní závod Modrá stuha. Start vyšel jabloneckým, za nimi jako ohaří vyrážejí ostraváci. Po chvíli všechny lodě mizí za zatáčkou. U cílových bójí nastává dlouhé čekání na první loď, která se z meandru opět vynoří. Napětí vrcholí, když se na obzoru zaleskne první plachta. Jsou to jablonečáci na svém Raku. Za nimi doráží ostravský speciál s 12 m² plachet. Třetí v cíli je havlíčkobrodská P550 s perfektně vyváženou lodí a jásající šestičlennou posádkou vlčat.

SKARE 98 patřilo pramicím P550, standartně vybaveným 7 m² takelází.

SKARE 99

4. ročník Skautské regaty - SKARE 99 se konal tradičně na Sečské přehradě 30. 4. - 2. 5. 1999. Základna pardubické Sedmičky byla doslova obležena 240 účastníky. Přes tento neuvěřitelný počet, organizace byla bezvadná. Žoržet přijímala přihlášky, Ajfel se Stopařem, coby technická komise, kontrolovali technický stav lodí a Efendi s pardubičákama připravovali trať. Na startu projevil střelecké nadání a matematický mozek při sčítání výsledků Ivan z Vysokého Mýta.

Jako vždy fungoval Jacht servis pod vedením Oskara. Ti kteří přijeli s pramicí, odjížděli s jachtou.

Kategorie Q - vlčata a žabičky, na každé lodě pětičlenná posádka. Letošním překvapením jsou vlčata pražské vodní čtyřky. S perfektně vyváženou lodí závod vyhráli. Mistrovskou kategorii A po tvrdém boji s jablonečáky vyhrávají na Fregatě ostraváci. V kategorii B - roveři a veteráni, byla nejspěšnější posádka jabloneckého Raku.

Celkově je patrné, že úroveň posádek stoupá. Manévrování na jachtařském trojúhelníku se stává přehlídkou taktického boje a je na co se koukat.

29 lodí pod plachtami vyplouvá ke startovní čáře Modré stuhu HKVS. Vážnými adepty na vítězství jsou ostravské lodě P550e Fluita s plachtami 12 m² a Fregata s plachtami 15 m² a pardubický Létající Holanďan (třída FD), vzkríšený plí majitelů z odepsaného vraku. Předpoklady se potvrdily. Loď dopluly v pořadí Fregata, Fluita a Létající Holanďan.

SKARE 2000

Poslední regata vodních skautů 20. století SKARE 2000 se uskutečnilo v rámci celostátního setkání vodních skautů NAVIGAMUS 2000 1.-4. 6. 2000 na Sečské přehradě, kde se uskutečnilo již několikrát. Účast byla hojná, protože na NAVIGAMUS přijel opravdu každý, kdo mohl.

To si ovšem vybírá svojí daň, na samotné závody je podstatně méně času. Pořadatelé dělají, co mohou, aby vše odsýpalo. Za mírně silnějšího větru se jako první popraly o vítězství mezi sebou vlčata a žabičky. Pro vítězství kategorie Q si dojíždí Racek z pražské „4“. V početném poli kategorie A se nejlepší ukázala Vlnka z Českých Budějovic. Prakticky okamžitě startuje kategorie B. Rozhodčí se snaží zajistit druhou rozjížděčku kategorie A. Opět dochází k přeostření a přetlačování lodí na cílové čáře. Nakonec vítězně vychází jablonecký Rak.

V okamžiku ukončení závodu a vyhlášení přípravy na druhou rozjížděčku kategorie A se ostravská Briga, která měla čekat u břehu, uprostřed jezera cvakla. Člun rozhodčích hned vyráží do záchranné akce. Vše dobře dopadlo, ale na druhou rozjížděčku už nezbyl čas.

Druhý den se shromáždilo okolo 40 lodí na startu Modré stuhu. Vítr „tak akorát“ sliboval zajímavý závod. Nejlépe odstartovala budějovická Mary Ann (O). Poměrně dost vzduchu byl na startu Mobby Dick (FD). Na obrátce však již bezpečně vedl. Krátce poté utichl vítr a závod se změnil v taktickou bitvu. Tu nakonec těsně před cílem rozhodla ve svůj prospěch Mary Ann. Třetí byla plzeňská loď s plachetním číslem 45, která získala Štít konstruktérů. V cíli Modré stuhu bylo klasifikováno 23 lodí (to byly ty, které v určeném čase minuly obrátku.)

O naději

Jiří Edy Zajíc

Za motto našich setkání jsem si zvolil jak už víte úryvek z básně Charlese Pégyho „Ta jediná je paní - chudoba“, ve kterém tento francouzský básník říká: „Víra je ta, která drží dobré od věků do věků. Láska je ta, která se dává od věků do věků. Ale má maličká naděje je ta, která vstává každého rána.“ A na to dnešní jsem slíbil pokračovat tím, o čem je řeč i v tomhle úryvku, který jste právě slyšeli. Vybral jsem totiž z knížičky „Myšlenky moudrých o naději“ citát brazilského biskupa Heldera Camary „Doufat znamená věřit v dobrodružství lásky.“

Když na tohle nás upozorňuje muž, který desítky let strávil mezi těmi nejnuznějšími obyvateli brazilských slamů - a dokázal si přitom získat jejich srdce, tak to rozhodně není nic laciného. Ti, kteří se s ním setkali, shodně svědčí o tom, že Helder Camara, ačkoliv je docela drobné postavy a člověk na první pohled úplně nenápadný, si získává si respekt, aniž by musel promluvit jediné slovo. Takhle ho proměnilo „dobrodružství lásky nesené nadějí.“

Ještě než dám slovo ženskému protějšku Helderu Camary - totiž matce Tereze, tak připomenu svou dávnou otázku, kterou jsem si kladl jako dítě při některých pohádkách. Totiž těch, kdy bylo třeba vysvobodit princeznu - a teď se o to postupně pokoušeli - zpravidla od nejstaršího k nejmladšímu různí bratři princové. A ten základní motiv byl vždycky stejný: Když princ došel k drakovi či černokněžníkovi, že chce princeznu, dozvěděl se, že si jí může klidně odvést, ale jen když splní

Pokračování na straně 11 dole

17. Při začátku proudů „Bučina“ (!) zvaných postaviti jest po levé straně proti kamenné stěně strž zděli 8 stromů a zvýší 6 řezů pro lepší výtah lodí. — 18. Podobně v Červenských proudech bude nutno po odstranění četných kamenů, jež bude vyžadovati delšího času, vystaviti 4 prahové jezy s náležitými němčinami a tarasy. — 19. Rovněž tak dva jezy při začátku a konci proudu „Jeleny“ zvaných. — 20. U županovického jezu (Supänulwicz) je třeba postaviti němčinu kosměji k pravé straně a s delší dlažbou, aby bylo možno vyhnouti se kamenem pod jezem. — 21. Voda v „Popelu“ musila by se vzdýmavou hrází zděli 6 stromů a zvýší 3 řezu zahraditi, aby jízda mohla býti řízena do proudu „Koblochu“. — 22. U „Hořejšího slapu“ (Oslapie) musila by nynější jízdní dráha po pravé straně zastavena býti vzdouvací hrází zděli 2 stromů a zvýší 7 řezů. Potom v protesané skále, kam proud směřovati bude, bylo by nutno udělati dvě postranní dřevěná pažení a opatřiti dole skálu přiměřeně dlouhým, kamením vysypaným tarasem. — 23. Vedle kamene „Křemele“ (Rzembl) bylo by třeba udělati srub zděli 6 stromů a zvýší 7 řezů, aby mohlo se jeti s koňmi po cestě. — 24. Od „Slapu“ až k Třeštiboku (von Ostlaw bis Zeskibokh) bude záhodno zříditi při skalních stěnách cestu a mosty pro koně. — 25. „Železný důl“ (das eiserne Loch) musí býti po pravé straně zastaven zvláště pevnou zdouvací hrází, zděli 1 stromů a zvýší 5 řezů, aby plavba brala se k pravé straně. — 26. Kameny „Vlci“ (Walkhy) musí býti po levé straně zataraseny zděli 2 stromů a zvýší 4 řezů. — 27. Podobně kámen „Černá pola“ zděli 3 stromů a zvýší 4 řezů. — 28. Rovněž „Kletecko“ (zu Glegoczki) po pravé straně, zděli 4 stromů a zvýší 6 řezů. 29. Před kameny „Baba“ vystavěti jest po pravé straně vzdouvací hráz zděli 5 až 6 stromů a zvýší 4 řezu. — 30. Při modřanském jezu (Madschantzki) udělati jest novou němčinu po levé straně, s delší dlažbou, asi v těch místech, kde nyní jest slup, neboli lapač ryb; němčina pak po levé straně na konci jezu ležící ať jest pro výtah lodí podle potřeby rozšířena.

Poznamenání, na kterých místech a stranách od Týna až do Prahy mohly by lodí příhodněji plouti.

1. Z Týna až do Červené při pravém břehu. — 2. Odtud po levé straně až ke Zvíkovu, kde vlévá se písecká voda (Otava). — 3. Od Zvíkova as půl hodiny nad žebračkovský mlýn po pravé straně. — 4. Odtud zase půl hodiny nad kamýcký jez po levé. — 5. Odtud až na Zrubek po pravé. — 6. Ze Zrubku až k Hořejšímu slapu (Oustlappo) po levé. — 7. Odtud až k Třeštiboku po pravé. — 8. Od Třeštiboku až k „Lípě“ (Lindenstein) po levé. — 9. Od Lipy až k „Dolejšímu buku“ po pravé. — 10. Odtud až do Štěchovic po levé. — 11. Dále pak až ke sv. Kilianu po pravé. — 12. Odtud až k Škochovicím (Kochogiez) po levé. — 13. Od Škochovic až k Lahovicím (Loch) po pravé, a — 14. konečně až do Prahy po levé straně.

ještě otázkou, zdali tím už nabyli proti císařské komoře práva plavby vůbec, neboť až za času císaře Rudolfa II. čeští stavové pro zplavňovací práce na Vltavě a Labi vysílali své delegáty a zplnomocněnce, vyhradili si přec následující císařově obnoveným zřízením zemským ve všech regáliích, tudíž i v této věci, plné své právo. Ačkoli stavové r. 1629 na zplavnění Labe a Vltavy povolili 20.000 zl., ale potom k jednání, které císař r. 1634 v dolnosaském kraji, ve Zvěčinsku, Temnici, Hamu a Magdeburce ustanovil, žádného zástupce ani nevyaslal, přec — měl-li by se jim povolit na úpravu plavby peněz 6000 zl. — bylo by záhodno vyhraditi si i. že zmíněný peněz nevyplatí se jim až po úplném díla dokončení, a 2. že jedna bečka neboli dva polosoudky soli bude v dostatečném počtu dovážena do Prahy nanejvýš za 9 kr.

Poněvadž pak platí se nyní z každé bečky z Budějovic do Týna 7 až 8½ krejcaru, z Týna pak do Prahy asi 15 kr., z oněch pak, které až do Červené jdou, asi 24 kr., a doufám, že při nové nájemné smlouvě po zřízení navigace klesne poplatek z Týna na 12 kr. a z Červené na 15 kr., bylo by spravedливо, aby císařský důchod (erar) také bral z těchto poplatků na udržování navigace spravedlivý podíl.

Co se týká druhé otázky, zdali navrhované mýto dvou, jednoho a půl krejcaru postačí k udržování navigace v dobrém stavu, nutno jest především rozhodnouti, zdali privátní mýta, když nyní upravuje se zplavňování císařským nákladem, budou buď zrušena nebo aspoň zredukována, a zůstanou-li, zdali majitelé jich, poněvadž jim byla udělena se závazkem, aby řečiště čistili, budou k úpravě řečiště poměrně přispívati. Dotyční majitelé mýt, kteří od nepaměti ani jediným haléřem na zplavnění řeky nepřispěli, měli by již při nynější úpravě Vltavy z Budějovic do Červené, která 8 mil délky přesahuje, účastniti se poměrně prací nebo aspoň mýta za 20 let již vybraná na ten účel věnovati.

Z dokumentů, které si pan prezident hrabě Kinský na žádost Borscheckovu z prastarého archivu rožmberského vypůjčil, vysvitá, že plavba dříví z Budějovic až do Prahy provozovala se již za Václava I. neboli Svatého, a že teprve za císaře Karla IV. zvláštním nařízením zřízena byla mýta. Kdyby se snad poukazovati chtělo na toto svědectví, může se namítnouti, že plavba od té doby byla velmi stížena a že pro lepší zplavňování řeky nic se nestalo. Před několika roky zřídila česká dvorská kancelář v jednotlivých krajích Čech komisi pro přezkoumání mýt a cel. Tato akta necht jsou prohlédnuta a potom necht jsou ponechána jen mýta zákonitě zřízená a jich majitelé ať jsou k zachování upravené již navigace v příslušných hranicích přidržování, protože takováto mýta i jich povolení náležejí rovněž k právům královským (regalia).

V případě, že tato mýta budou úplně zrušena a poplatek dvou, jednoho a půl krejcaru zaveden bude, vynese tíž, čítajíc i plavbu po Berounce a Sázavě, asi 1500 zl. ročně, kterýžto obnos stěží vystačí na udržení

navigace v dobrém stavu, zvláště, jestliže v některých letech způsobeny budou větší škody ledy nebo povodněmi.

K *třetí* otázce se sděluje: Administrace úřadu deputovaných nad řekami navrhovala nynější úpravu navigace aspoň z Budějovic do Prahy z toho důvodu, že ačkoliv již nyní nutno jest dovážeti velké kmeny na lodě pro dopravu soli vhodné z lesů až na 1½ míle daleko, přec, kdyby plavby nebylo, musila by se sůl voziti po nápravě, což by bylo ještě dražší. Mimo to nahradí úprava řeky také nynější obtížnou obchodní dopravu zboží po vozech z Prahy do Budějovic.

Uvážití též jest, že nyní dopravovatelé soli při vykládání téže z vozů sami doplácí, co soli na bečkách vodou poškozených schází, a nečítají také odměny plavcům, kdežto po zavedení poplatků musily by se neplné bečky doplňovati solí na účet císařské pokladny. Tomu by se ovšem odpomoci mohlo, kdyby bečky byly robeny důkladněji a kdyby lodě plechovou podlahou proti vniknutí vody byly chráněny.

Za takového stavu věcí není tedy možno, aby zplavnění Vltavy mohlo býti podniknuto od stavů toliko z úředních prostředků, které by dosahovaly výše nejméně 18.000 zl., nýbrž to přísluší úřadu deputovaných Jeho Milosti Královské a nikomu jinému, neboť veřejný zájem bude uspokojen jen tehdy, když doprava plavbou bude nejméně o třetinu lacinější nežli doprava po vozech.

Při této příležitosti uvádí se na paměť, že král. město Budějovice ukázalo výsadu, že všechno privátní zboží tam dovezené musí býti vyloženo po tři dni k prodeji, čímž ovšem volný obchod velice jest stěžován, aniž město samo má z toho nějaký zvláštní prospěch. Proto bylo by při další úpravě navigace záhodno, aby při zboží po řekách dováženém od takového práva a povinnosti výkladu (onus stapulae) na prospěch plavby bylo upuštěno.

Ku *čtvrté* otázce se připomíná, že mezi Prahou a Budějovicemi není žádné výsadní (privilegované) silnice, po které by povozníci musili jezdit, a důsledně též žádných výsadních hospod, kterým by zavedením plavebního ruchu mohla býti škoda způsobena. Ostatně obnovené zřízení zemské výslovně zabezpečuje svobodu silnic při Vltavě i Labi. Co pak mlýnů se týká, mají podle nařízení císaře Karla IV. vesměs míti splavy aspoň 20 pražských loktů neboli 40 geometrických střeovic široké a volné, kdežto, jak zkušenost učí, není tomu tak všude mezi Červenou, Budějovicemi, Týnem, ano, ani ne v Praze samé."

Toto dobré zdání Bořkovo, psané úplně se stanoviska vládního úředníka, hájícího zájmy dvorské komory a císařského důchodu, stěží asi dostalo se v plném znění do rukou stavovské kanceláře, za to však bylo dvorské kanceláři výbornou instrukcí. Stavovská kancelář česká, nemohouc dočkat se od císařské komory žádoucí odpovědi, zvolila zvláštní komisi, která dne 14. prosince 1709 rozhodla 1. aby v odklizení překážek na Vltavě, jakož i 2. v opravě němčin od Budějovic až na Červenou, nehledíc k pro-

i na celý jejich výstroj dobře upravití mohou. Jak velké a jakého druhu mají býti lodě pro různý stav vody na řece způsobilé, jak urychlena nebo jinak nahrazena má býti zpětná doprava lodí, zda pomocí koní či lidí, nebo kolik lidí má býti ustanoveno pro vývoz soli a kolik solních skladů zřízeno na březích řeky, to samo sebou se ukáže, až řeka podle přílohy A a B bude vyčištěna a vodní stavby provedeny.

Nyni ve zprávě Schlossgangelově následuje příloha A: „Poznamenání kamenů a skal plavbě na Vltavě od Týna až do Prahy škodlivých“. (Bořek, str. 155—163.) Protože v rukopise Bořkově (Borscheck) přichází později (str. 543—572) zpráva o nich daleko důkladnější nežli je tato, opomíjíme na tomto místě údaje Schlossgangelovy. Následuje pak příloha

B.

Poznamenání vodních staveb, které pro usnadnění plavby pramic proti proudu bude třeba vystaviti nebo opravit.

1. Pod němčinou (Ablass) mlýna „Nový“ řečeného bude nutno zbudovati po levé straně k zakrytí kamenů, příliš blízko u jízdní dráhy ležících, vysoký taras as tři stromové délky dlouhý a šest řezů*) zvýší a vyplní jej kamením. — 2. Lipovský jez ukázal se býti naprosto škodlivý, neboť němčina byla suchá, protože voda protékala po šířce mezi osmi trámy. — 3. Némčina na Saniku jest vysoko položena a dlažba příliš krátká tedy vorům poněkud nebezpečná. — 4. Po vylámaní kamenů „Pferostlé“ zvaných vystaviti jest zde po pravé straně vysoký taras zděný třemi stromy a zvýší 6 řezů. — 5. Podobně u kamenů „Záhorské“ (Pržahorska) zvaných na zakrytí jiných balvanů po pravé straně a — 6. rovněž tak pod kamenem „Baba“. — 7. Aby snáze se zniklo nebezpečí plavby v Červených proudech, bylo by třeba vystavěti na čtyřech různých místech v řece Prahy (Wasserschwellen), zděný 7 stromů a zvýší 6 řezů, a udělati v nich němčiny s dlažbou podle potřeby poněkud delší. — 8. Podobně taras po vylámaní kamenů „Vysutky“ (Wisocka) zvaných, zděný 5 stromů a zvýší 6 řezů. — 9. Aby zvýšena byla voda „u Hajzlů“ po levé straně, bude nutno postaviti zde po levé straně vzvedmový jez, zděný 1 stromem a zvýší 4 řezů. — 10. Podobně u velkého kamene „Letoštic“ po pravé straně zděný 2 stromů a 6 řezů zvýší. — 11. Rovněž tak po pravé straně před „Širokým listem“ zděný 4 stromů a zvýší 4 řezů. — 12. V těchenickém jezu je třeba udělati po pravé straně němčinu pro pramice při jízdě proti proudu. — 13. V žebrákovském jezu zbudovati jest zcela novou němčinu a přeložiti ji blíže k mlýnu. — 14. Při proudkovském jezu nutno bude prodloužiti dlažbu v němčině, aby se odstranil nynější velký spád vln. — 15. „U Čermáka“ postaviti jest strž zděný 10 stromů a zvýší 4 řezů. — 16. Némčinu v kamýckém jezu jest hned po spádu poněkud přimějí vésti pomocí tarasu, aby se plavci mohli vyhnouti četným kamenům pod ním.

*) Originál: „Ring“ — míní se tu patrně šířka dolejšího řezu stromu.

dovoleno jest, aby úpravy ty mohl pronajmouti paušálem staviteli, jež vyhledá. (Borscheck str. 175—177.) Stavební úřad uvedl též podrobný rozpočet, co by úprava jezů při jednotlivých mlýnech stála. Úhrnná částka byla 12.605 zl. 28 kr. (Borscheck, str. 179—203.)

Naděje, že s jarem r. 1709 úprava navigační bude dokončena, záhy zivelní pohromou rozplynula se v niveč. Jak Schlossgängl uvádí, byla r. 1709 plavební dráha mocnou záplavou ledu, který silnými a trvalými mrazy byl toho léta neobyčejně silný, tak poškozena, že byla horší nežli před úpravou. Mnoho neštěstí přihodilo se při dopravě soli. Proto povolán byl 28. května 1709 od administrace navigací rada Schlossgängl po druhé do Prahy, aby radou svou přispěl při zadávání prací na nové úpravě řečiště z Červené do Prahy. Porady té, konané dne 16. srpna, účastnili se též správce solní dopravy v Týně, velkoobchodník solí Elsa, správce solní Filip Caesar, písař solního úřadu Hermann a dílovedoucí Böh m. Při poradě se ukázalo, že zásoba dříví pro stavbu lodí vhodného vystačí ještě řadu let, a že řeka od naplavených kamenů a kamení brzo může býti vyčištěna. Navrhovalo se, aby na úpravu navigace dáno bylo 3117 zl. 18 kr., které dosavad vybrány byly v Budějovicích z každé bečky soli po 1 kr., dopravené z Lince nebo z Matthaussen. Také dopravovatelé soli po vozech vybírali na ten účel mezi sebou z každé bečky po půl krejcaru a sebrali již 514 zl. 4 kr. Ale poněvadž jsou chudí, neměla ta částka býti od nich přijímána, nýbrž obrácena na úhradu škod a neštěstí, které při plavbě způsobeny byly.

Schlossgängl, který pro svěřený mu vrchní dozor nad vodami a rybářstvím v Horních Rakousích nemohl býti v Čechách trvale přítomen, doporučil poradě, aby úprava řečiště svěřena byla za denní plat 1 zl. 45 kr. a za konečnou, přiměřenou remuneraci dílovedoucímu Böh m, jemuž by se uložilo, aby všem dělníkům dodal náležité nástroje a ukázal jim, jak se jimi zachází. Správce solní dopravy v Týně měl vésti účty, správu inventáře, fidity výplatu a míti vrchní dozor na pilné provádění prací a počet dělnictva. Jakmile odstraněny budou hlavní překážky plavby, přikročí se hned k stavbě lodí. Opravenou navigační cestu a němčiny v jezech nechť udržují pak v budoucnosti majitelé panství a mlýnů. (Borscheck, str. 221—226.)

Úprava plavební dráhy byla skutečně pak Böh movi svěřena. Zaji-mavo jest, jakého inventáře mimo pracovníky se mu dostalo. Měl 6 horníků, 2 tesáře, 2 plavce a 36 nádeníků. Dostal 25 liber prachu, 18 nebozézů, 4 perliky, 30 železek na děláni dř. 10 seker, 6 lopat, 4 páčidla, 2 kotvy, 10 skob, 10 liber ocele, 4 železné čepy (točny), 4 radvance (kolečka), 3 pily, 2 hornická nosidla, 4 velké a 6 malých provazů, 2 lodice, 6 párů postraňků, 2 kopy smyček, 4 libry mýdla, 30 kmenů dříví, půl kopy prken, 6 motyk a 4 špičáky.

Práce Böh mem slibně začaté byly mimo nadání v časném podzimu zase přerušeny. Šlo totiž o úhradu potřebných nákladů, neboť dvorská

kancelář nabízel na úpravu jen 6000 zl., tedy sotva polovici rozpočteného nákladu. Nastalo zdoluhavé vyjednávání mezi dvorní českou komorou a českou stavovskou kanceláří. Císařská dvorská komora dotazovala se 11. září 1709 stavovské kanceláře, zdali čeští stavové ochotni jsou přispěti něčím na úpravu navigace a stavbu nových lodí. Ale stavovská kancelář odpověděla, že stavové na něco takového nepomyšlejí, nýbrž navrhuji, aby dovoleno bylo stavovské kanceláři vybírat z každého voru nebo lodí, vezoucích obilí, prkna, stavební dříví nebo různé obchodní věci po 2 kr., z prázdných lodí nebo vorů po 1 kr. a z malého dřevařského voru ½ krejcaru poplatku. Na to dvorská kancelář odpověděla, že nebyla by proti tomuto návrhu, protože by z toho značný důchod plynul pro veřejné blaho království, ale že při tom stavovská kancelář nesdělila, zdali také chce vzíti na sebe částku 6000 zl., kterou rovněž přispěti chce dvorská komora ku zlepšení plavby. Dále namítala dvorská kancelář, že návrh na vybírání uvedeného poplatku zcela neuspokojuje, protože není záruky, že by během času poplatek ten od stavovské kanceláře se nezvyšoval, a že by tedy snad lépe bylo poukázati na ten účel jednou pro vždy větší částku peněz. Jest prý též odůvodněna obava, že stavové, když by jim úprava plavby nyní přenechána byla, zřeknou se pod různými záminkami v budoucnosti toho úkolu a v úpravě plavby pak pokračovati nebudou. Měla tudíž stavovská kancelář sděliti: 1. Zdali, když jí svěřena bude péče o plavbu na Vltavě, nebude žádaných oněch 6000 zl. vyplaceno od eráru nadarmo? — 2. Zdali žádaný onen poplatek z lodí a vorů postačí vždy pro udržení splavnosti řeky? — 3. Zdali by, kdyby stavovský úřad z vlastních prostředků udržovati chtěl navigaci v dobrém stavu bez zavedení onoho poplatku, ochoten byl požádati od českých stavů jednou pro vždy jistou částku peněz a jak velikou? — 4. Zdali by též stavové, kdyby k tomu svolili, byli ochotni hraditi nějak škody, které úpravou navigace vzejdou mlýnům a cestám k nim vedoucím, nebo po-běžním hospodám, jež by tím v živnosti zcela ohroženy byly? (Borscheck 229—232.)

Na tyto otázky dvorské kanceláře odpovídá administrátor deputovaného fičního úřadu J. K. Bofek (Borscheck) 12. listopadu 1709 obšírným výkladem (str. 279—300) v tomto smyslu:

Od několika století pracuje se o to, aby vysoká cla od různých panovníků a panství na Labi vybíraná buď úplně byla zrušena nebo aspoň snesitelně snížena, když se uváží, že zplavněním Vltavy a Labe čilejší obchod se vyvine a tím ztráta na clu se vynahradí. Tak rozkvěsti by mohl obchod ve střední Evropě, neboť potom soustředil by se celý obchod ze severních a středoevropských zemí do Turecka na Labi a Vltavě, kde potom mohlo by se zboží v Budějovicích vyloďovati a odtud po upravených silnicích rozvážeti do Lince, z Lince pak zase po Dunaji do Pontu Euxinu (Bosporu) nebo nahoru do Pasova, z Pasova pak po Innu do Innomosti, odtud vozem zase až do Bozenu a po splavné Adizi až k Adria-

tickému moři. Obchodu toho mohlo by se výhodně účastniti též obyvatelstvo Českého království. Ale protože všechna dobře miněná vyjednávání vyzněla bohužel posavad na prázdno, ano, nově zvýšenými akcizy ještě více od toho záměru se vzdalujeme, nemůže jen částečně prováděné zplavnění středního toku Vltavy býti výnosným, ani všeobecnému prospěchu užitečným, protože na té části řeky neleží žádná obchodní velkoměsta, ani obchodní obyvatelstvo, nýbrž jen nepatrné vesnice a ojedinelé chatrče, které pro nespravedlivé utlačování (aus ungerechter Oppression) od svých vrchností mimo nevelký prodej dříví nejsou schopny nějakého obchodního ruchu, vrchností pak jen něco ovsy vyváží, protože jiné obilí dostane se v Praze laciněji. Vyváží je tedy do Rakous.

Za takového stavu věcí nemají čeští stavové in corpore v úmyslu bráti na sebe nebo prováděti zplavnění Vltavy, — mluvilof se nejednou o milionech nákladu — nýbrž, říkali-li někteří, že by bylo možno dílo to provésti jen za několik tisíc zlatých, pocházelo toto mínění — (v důvěrnosti to prozrazují) — od osob, které v koncesích sněmem povolených jen svůj privátní prospěch hledají a holedbají se jen monopolem nebo výsadou moudrosti, jakoby (z nezřízené ovšem chuti) dosáhlo se jejich vlivem převedení komorních záležitostí do rukou stavovských. Toto smýšlení jednotlivců nelze však prohlašovati za úmysl všech stavů.

Ostatně není pochybnosti o tom, že by stavové nevěnovali náležitě péči navigaci, jako jí nevěnovali již po kolik století. Vždyť navzděčuje tomu i nynější stav, kdy navigace mezi Prahou a Budějovicemi doplňována býti musí vlastními koňmi, kterých se na jednotlivých stanicích, od sebe na čtyři míle vzdálených, na způsob poštovních stanic k dopravě proti vodě používá. A ačkoli silné záplavy ledu každého roku vltavské řečiště mnohými kameny zanášejí, přec úředníci od stavů k tomu ustanovení pranic se nestarají o vyčištění plavební dráhy.

Proto, ač není pochyby o tom, že stavové úpravy řečiště nepřevzou, jeví se peníz 6000 zl. dvorní komorou jednou pro vždy na úpravu řečiště poukazovaný velmi malým, neboť i gmundenský vrchní říční dozorce Linhart Schlossgängl, třebaže úpravu plavební dráhy vltavské odhadl na 12.000 zl., přec při poslední své návštěvě v Čechách prohlásil, že rozpočet svůj čítal podle poznatků vodních staveb, jakých nabyl při úpravě řeky Travný, a že proto za změněných okolností odmítl řídit navigační stavby na Vltavě. Nebude tedy snad přehnáno, jestliže úprava řečiště od Červené, protože možno jest prováděti práce pro zimavé počasí a velkou vodu jen do podzimu, státi bude nejméně 24.000 zl.

Neméně uvážiti dlužno, že splavné řeky náležejí mezi práva, majetek a důchody královské (regalia), jak z četných spisovatelů [uvádějí se jmény] dokázati lze, a tudíž i plavba dříví náleží mezi práva královská, byť i někdy dovolovalo se poddaným, jako na př. dovoluje se podle nového zřízení zemského v království Českém (L. 43.) stavům a obyvatelům země. Je-li však stavům přiznáno právo plaviti dříví (jus grutiae), jest

D.

Poznamenání lesů, v nichž naléztí lze pěkné a pro stavbu lodí vhodné stromy, aby mohlo býti zakázáno určovati je za palivo.

1. Dobře zachované lesy jsou na hlubockém panství, kde jedlových i dubových stromů jest s dostatek. — 2. V píseckých lesích na rozloze 1 mil nadělali nyní voraři mnoho škod. Proto bude záhodno zakázati další výsek lesa s krásným loďovým dřívím. — 3. Nad tímto lesem jest les „Pokoj“, jenž náleží panství libějickému. Ten sice není tak velký, ale přec v témž asi stavu jako písecký. — 4. Lesy panství orlického po obou březích Vltavy, zvláště však na pravém břehu jsou krásné. — 5. V téže krajině je též pěkný les u Varvažova a náleží velkopřevorovi maltanskému. — 6. Upozorniti jest, že tyto lesy jsou na $\frac{3}{4}$ až $1\frac{1}{2}$ míle od Vltavy vzdálené, a nebude-li vorařům zakázáno káceti dříví pro stavbu lodí vhodné, bude nutno po čase dovážeti je z větší ještě dálky.

Úprava Vltavy Schlossgänglem navržená začla se skutečně prováděti, neboť 8. května r. 1708 oznamuje místodržitelství hejtmanům kraje bechyňského, prácheňského, vltavského a litoměřického, že podle zprávy administrátora královského dohledacího úřadu nad řekami J a n a K r i š t o f a B o r s c h e c k a má se počítati při nastávající právě nízké vodě se zplavněním Vltavy od Červené až ke Zvíkovu (Zwickau), jako již plavba z Budějovic do Týna i nazpět se provádí. J. Milost Císařská povolila též potřebný náklad na odstranění škodlivých kamenů od Zvíkova až do Prahy, a za tím účelem podniknuta byla již minulého léta od několika zkušených osob prohlídka řečiště, aby shledly závady, do kterých si plavci se soli a dřívím ještě stěžují. Ti shledali, že splavy u některých mlýnů jsou příliš vysoké a úzké, dlažba pak v nich krátká, takže tím velká škoda zaplavením soli na pramicích se působí a zpětná plavba lodí proti vodě téměř se znemožňuje. To vytknouti jest zvláště při jezu zlakovickém pana von Böhna a při jezích v Roztokách a Chvatěrubech. Proto budíž od pp. krajských hejtmanů majitelům závadných jezů nařizeno, aby tytéž ne-li snížiti, tož aspoň náležitě širokými a dlážděnými splavy opatřiti dali, k čemuž administrací úřad ochoten jest vyslati osoby v stavbách zkušené, jinak že ručiti budou majitelé za zaviněná neštěstí i za škody na soli způsobené.

Brzy poté, 15. srpna 1708, oznamuje král. stavební úřad v Praze místodržícím, že dlouho želaná navigace z Budějovic do Prahy opravdu se provádí a že příštím jarem bude hotova, takže celé dílo v jednom roce bude provedeno. Z přílohy prý vidno, že nebude státi celé to dílo, jak se prve bájilo, celé miliony, nýbrž nejvýše pouhých 12.000 a několik set zlatých. Jestliže však byly by žádoucí u některých mlýnů jisté úpravy, očekává se, že je majitelé dotyčných mlýnů sami ve prospěch veřejnosti provedou, k čemuž mají býti od místodržitelství vyzváni. Neučiní-li toho, nebo nestačí-li na to jejich prostředky, nechť král. stavebnímu úřadu

První lesní škola v novém tisíciletí

(Úvodní vikend X. LŠVS 20.–22. 4. 2001 ve Vysokém Mýtě z pohledu vůdce)

Navzdory deštivému a nevlídnému počasí dorazilo v pátek večer do skautské klubovny na Tyršově náměstíčku ve Vysokém Mýtě dvaadvacet z původně přihlášených dvaceti osmi zájemců o LŠVS a KZ. Šestičlenný tým instruktorů (za vydatné pomoci členů místního střediska Vydří stopa) připravil pro ně „rozjezd“ první vodácké lesní školy v novém miléniu.

Tradiční seznamovací hru uvedli s využitím úryvku z cimrmanovského představení Akt Datel s Práškem a Šroubem a musím říct, že bych nevěřil, jak kouzelné může být vyprávění „vypůjčených“ prazážitků z dětství. A to jste ještě nemuseli jíst rybí tuk a tvářit se, že vám to chutná! Osobně dohlédnu na to, aby chlapci tuhle hru (vymyslel ji doma Jupp) sepsali a publikovali aspoň v Kapitánské poště. Následující povelikonoční zamyšlení s Emanuelem Opravilem bylo příjemné, jsem zvědav, jak si povede v hitaci.

Sobotní plavba „zasněným krajem“ Tiché Orlice byla zahájena kormidelnickou volenkou pod jezem v Kerharticích a po polední pauze na polní vaření (ano, zdánlivě banální recept na buřtguľaš jsme taky chtěli dát do Pošty) končila dokonalým vytužením všech účastníků v Chocni. V teple klubovny na ni navázal Guma zasvěceným povídáním „vše o řece“. Málokdo má totiž na tekoucí vodě s vlastním oddílem naježděno tolik co on. Posádky byly zapojeny výrobou improvizovaných kilometrů úseku právě projetého a na závěr odměněny „promítáním“ fotografií, které pořídil Guma během plavby. K tomu byla servírována nepřekonatelná slepice na paprice, mistrovské dílko místního kuchaře Jiřího Janka. (Jsem zvědav, jak si dovede v hitaci.) Ve zbylé části večera jsme oprášili Prameny a proudy a „spláchni“ si historii vodního skautingu. Nenápadně připomínám, že na druhém vikendu na Seči si vyvěsíme na zeď už šest krajských map s nejdůležitějšími řekami jednotlivých krajů a se zachy-

cením historie a současnosti vodního skautingu v nich. Po skončení lesní školy je pak umístíme do Tortogy - už se na to těším.

Poslední sobotní - vlastně půlnoční - program skoro dorazil fyzicky decimované družstvo i psychicky. Uznávám, že test „Uspějete v tomto tisíciletí“ měl být zadán v příznivější chvíli, ale nám už opravdu jiný čas nezbyval a hlavně, věřil jsem, že i přes ztížené podmínky budou účastníci (a též instruktoři, kteří se také zapojili) lepší než redakce časopisu Reflex, odkud jsme test převzali. Mé tušení se potvrdilo: zatímco redaktori Reflexu dosáhli průměru 17 bodů, lesní škola má 18,5 s Lenkou, která test dělala předem doma, a 18,15 bez ní. Teď ještě, aby to, že jsme lepší než Reflex, bylo vidět i na Kapitánské poště.

V neděli nás čekal bonbónek v podobě nekonečných meandrů Loučné, po níž jsme pluli spolu s domácími, kteří právě odmykáním řeky zahajovali sezónu. Počasí sice vypadalo spíš na „zamykání“, přesto se plavba a vůbec celý vikend vydařily, za což chci poděkovat především Bédě, Ivanovi, který nás neomylně vedl při obou plavbách, pochopitelně všem ostatním instruktorům, mistru kuchaři Jiřímu Jankovi, ale také všem účastníkům, neboť nepřítel počasí udělala z „rekreačních“ plaveb drsné záležitosti pro otrlé jedince, kterými jsou všichni, neboť nikdo nevzdal. (Průběh vikendu mě přesvědčil, že v létě si na Stvořidla určitě musíme vzít knihu polárníka Pavlíčka o přežití v drsné přírodě, o které tak rád vyprávěl Pavel Česák vždycky, když mám byla největší zima.)

Ve chvíli, kdy píšu tyhle řádky, nevím ještě, jak dopadla hitace úvodního vikendu, ale něco mi říká, že to nebude propadák. Před chvílí jsem se totiž dozvěděl, že se při cestě domů jedna z účastnic vypytařovala: „A to, až dodělám lesní školu a kapitánské zkoušky, to už nebudu moct na žádnou jet? To je škoda, mně se to začalo líbit!“

Nové Dvory, 22. dubna, půlnoc, Ježek

O naději... pokračování ze strany 6

nějaký úkol. Tedy ne „nějaký“ - z lidského hlediska nesplnitelný. Princovi se pak podlomí kolena, srdce mu - obrazně řečeno - spadne do kalhot - a nechá se zabít, zaklít či jinak vyřídít. Jen ten nejmladší - navzdory zdánlivé beznaději - vedený skutečnou láskou k princezně to nevzdá - a nakonec vyhraje. Dneska už vím, že to hlavní, co mu nechybělo, byla právě naděje. A že tohle nefunguje jenom v pohádce, ale ve velmi tvrdé realitě, - to právě dosvědčuje Matka Tereza tímto vyprávěním:

Jednou večer přišel do našeho domu muž a řekl mi: „Jedna hinduistická rodina s osmi dětmi už nemá dlouhou dobu co jíst. Udělejte pro ně něco!“ Vzala jsem tedy trochu rýže a ihned jsem tam šla. Na tvářích dětí jsem viděla, že mají velký hlad. Přesto matka rozdělila rýži na dva díly a s jedním vyšla ven. Když se vrátila, zeptala jsem se jí: „Kam jsi šla? Co jsi udělala?“ Odpověděla mi jen: „Mají také hlad.“ Věděla, že muslimská rodina, která bydlela v sousedství, také trpí hladem. Nepřinesla jsem ten den už další rýži, aby zakusili radost z dávání. Nebyla jsem překvapena, že ta žena dala polovinu své rýže, ale překvapilo mne, že věděla o hladu svých sousedů. - Denně vaříme pro devět tisíc osob. A jednoho dne se stalo, že ke mně večer přišla naše vrchní sestra a říkala: „Matko, není co jíst, zítra nebudeme mít co dát našim lidem.“ Na to jsem neměla odpověď. Skutečně jsem nevěděla, co bude dál. A představte si, že toho rána přijelo k našemu domu nákladní auto plné chleba. Vláda totiž dává chudým dětem ve školách krajíc chleba a mléko. A v tento den - nikdo nevěděl proč - byly náhle všechny školy zavřené. Tak přivezli všechen chléb k nám - prý Matce Tereze.

Vždycky to ovšem nemusí být až takový „happyend“ - a přesto nám i tehdy dává naděje odpověď. A tu jsem si připravil na příště.

Pražské mosty IX.

Pavel Česák

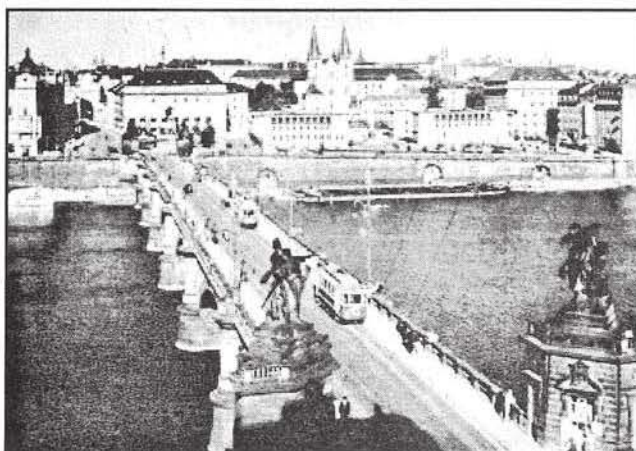
Nová obec před pražskými hradbami, nedávno povýšená na město, v níž se čile rozvíjel průmysl strojírenský a textilní, byl zde vybudován dodnes známý a úspěšný pivovar a která měla železniční spojení s jihozápadními Čechami potřebovala rovněž spolehlivé spojení s Prahou. Ano, jsme v roce 1871 a právě bylo založeno družstvo pro vybudování mostu z Prahy na Smíchov. Základní kámen byl položen až v květnu 1876 a stavbu převzala vídeňská firma bratří Kleinů. Železné kesony pro pneumatické zakládání pilířů dodala smíchovská strojírna barona Ringhoffera. Je to první a nejstarší pražský most, založený na kesonech.

Je zajímavé, že základy nebyly zapuštěny až do rostlé skály, která byla na tehdejší poměry ještě příliš hluboko, ale byly založeny na únosné vrstvě nestlačitelného štěrku v hloubce asi 6 metrů. Únosnost štěrkové vrstvy byla prověřena originální metodou. V dané hloubce byl střídavě v kesonu snižován a zvyšován tlak a měřeny pohyby kesonu. K těm ale měřitelně nedošlo, a to bylo známkou dostatečného tření mezi horninou a pláštěm kesonu pro potřebnou stabilitu budoucích pilířů. Kesony byly 6,75 m široké a 19,5 m dlouhé a vážily 52,5 tuny. V prostoru vysokém 2,2 m pracovali dělníci nepřetržitě ve čtyřech šestihodinových směnách a kesony klesaly rychlostí asi 1 cm za hodinu. Jaké to byly vpravdě lidumilné podmínky proti těm, které panovaly při zakládání pilířů mostu Legií o 25 let později. To už pracovaly pouze dvě šestihodinové směny, které se nepřetržitě střídaly. Ale zpět k našemu mostu na Smíchov, který byl záhy pojmenován po národním buditeli Františkovi Palackém. Most projektoval český inženýr Josef Reiter jako kamenný se sedmi segmentovými klenbami. Most byl vybudován v rekordním

čase a veřejnosti byl odevzdán 22. 12. 1878. Pražanům se líbil i pro kombinaci národních barev - kvádrů z modré žuly na zhlavích pilířů a klenbách, červeného pískovce poprsních zdí a sněhobílých kuželek zábradlí z carrarského mramoru. Most měl i bohatou plastickou a figurální výzdobu. Ve vrcholech kleneb jsou erby měst, ležících na Vltavě a Labi, které navrhl Schnirch. Na budkách výběřčích mostního byla umístěna Myslbekova sousoší „Libušina věštba“, „Lumírova píseň“, „Záboj a Slavoj“ a „Ctirad a Šárka“. Most sám byl na dnešní poměry poměrně úzký - vozovka pouhých 10,8 m, tedy jen o 1,3 m širší, než o 500 let starší most Kar-

lův. Brzy bylo uvažováno o jeho rozšíření. Nikdy nerealizovaný záměr rozšířit most přistavením paralelního pásu (podobně jako později u mostu Hlávkova) připomíná excentricky umístěný pomník Palackého, který měl stát v budoucí ose takto rozšířeného mostu. Za 2. světové války byl most přejmenován na most W.A.Mozarta a v jejím závěru byl značně poničen bombardováním. Při rekonstrukci v 50. letech byly sneseny budky výběřčích a na nich umístěná sousoší (pokud přečkala ono bombardování) byla přenesena do sadového prostředí Vyšehradu. Most byl rozšířen vysunutím chodníků na betonové konsoly. Tento most, ačkoli byl první na ráně, rovněž zdárně přečkal i povodeň v roce 1890, která poničila Karlův most. Protože příčinou tehdejších škod bylo zejména množství dřeva z odplavených vorů, stal se most nepřímou i podnětem k založení ochranného vorového přístavu, který měl podobným katastrofám v budoucnosti zabránit. Ano, je to ten pověstný „háfn“ - smíchovský vorový přístav mezi Císařskou loukou a Smíchovem, kde ne-

Někdy před rokem 1393 sepsal Jan z Jenštejna, arcibiskup pražský a kancléř university, traktát „O pravém šlechtictví“. Již tehdy se mocní vyvyšovali a pohrdali ostatními. Poučení je o to cennější, že jeho autorem je člověk urozený a vysokého postavení, který ale o těchto zásadách nejen hovořil, ale také podle nich žil. Kapitánské poště ho laskavě poskytl historik plukovník Ing. František Valdštýn a jsem přesvědčen, že i nám má co říci.

Pavel Česák

O pravém šlechtictví

Jan z Jenštejna

O trojím zlém, v němž člověk následuje světskou marnost

Protože duch a tělo se dohodly na špatném míru, zvráceným řádem duše následuje žádosti těla jako pán sluhu, neboť tělo ze země jsouc a pozemské věci milujíc zatěžuje duši a táhne ji dolů. Hned otvírá brány svých smyslů a ukazuje duši rozlehlý svět s jeho radovánkami a chtějíci a dává jí předem okusit a poznat hořkou slast, roztomilého nepřítel, lahodný jed, smrtící život; hned duše zkoumá okolnosti a příčiny věcí, rozdíl druhů, dívá se na světskou slávu, obdivuje se jí, rozeznává, miluje a žádá si jí a touží hned po tom, hned po onom. A poněvadž poznává, že pro světskou slávu třeba usilovati hlavně o tři věci, na nichž spočívá nádhera a marnost světa jako na nejpevnějších sloupech, usiluje tedy ze zpupnosti o urozenost, z násilnosti o moc a z lakoty o bohatství. Tyto věci totiž nejprve vyhledává jako trojí provázek, jehož nelze snadno rozplést, neboť ví, že všeho zlého hlava je pýcha, všech křivd příčina je moc a násilí, všeho zlého kořen že je lakota. A proto usiluje o toto tři jako hlavní ze všech neřestí a v jejich dosažení vidí nemalé štěstí. A tak si člověk svým snažením sám ubližuje, když od úzké cesty a stezky, jež vede k vlasti, zabloudil na široké a pohodlné cesty světa.

Těž o žádosti, jež jest počátek všeho zlého

Neboť žádost jest počátek všeho zlého a přední příčina hříchu, jestliže má za následek vůli vykonati zlé, jež dokonává hřích. Neboť žádný hřích není bez žádosti a vůle, jestliže nevyplývá z předcházejících příčin. Každá vůle má pak v sobě předem žádost, a ani sám akt hříchu a jeho dovršení neděje se bez žádosti. Proto podobně ani dobré skutky se nemohou státi bez dobré žádosti, což jasně ukazuje prorok řka: Zachtělo se duši mé žádati spravedlností tvých každého času. Dobro tedy, jež se děje bez dobré žádosti, to jest dobré touhy a dobré vůle, není milé. Proto tedy, když se duch zcela oddal svodům těla a konání všeho zlého a snažení po světských marnostech, nic se jeho žádosti nejeví tak sladké a o nic toužebněji neusiluje, jako o světskou slávu, kteráž jest ve vrcholu urozenosti, velkoleposti moci a nahromadění bohatství. Pročež jest nám promluvíti, pokud Bůh dá, o tomto trém jako nejpřednějším počátku rozkladu tohoto světa, nehledanou výmluvností, aby mnohomluvná řeč nezbudila omrzelosti.

O prázdné chloubě urozenosti

Přistupme tedy k prázdné chloubě, již se kdo na tomto světě považuje za slavného. A protože marnivý člověk žijící na tomto světě se nejčastěji chlubí jménem urozenosti, přejděme k podivné a pověstné marnosti lidského výmyslu, jež se připisuje urozenosti rodu, a tažme se, k čemu je urozenost. A podle pravdivější definice jest třeba věděti, že urozenost jest ctné potomstvo pocházející ze starého kmene předků. Ale lidským zneužitím se urozenost vysvětluje jinak; praví totiž, že urozenost může existovati i bez ctností a domnívají

se, že je v pouhé starobylosti předků a bohatství. Co však prospívá urozenost, chybí-li ti, ozdoba ctností? Co však prospívá, jestliže tvoji předkové by li většinou šlechtetní, aby sis odtud přisvojoval jméno šlechtice? Každý sám sobě stává se urozeným, když jedná ctnostně; ale to nic nepomáhá potomkům, jestliže je neoznačuje vlastní ctnost. Neboť synům nelze vyplatiti přečiny otců, ani otcům nelze odpykati zločiny, jichž se dopustí synové, jakož praví prorok: Syn neponese nepravosti otcovy a otec neponese nepravosti synovy. A naopak jeden každý získá si zásluhy podle svých ctností a u Boha každý dostane svou mzdu. Neboť co prospívá bohatství k dovršení a zvětšení urozenosti, když majetek sám o sobě nezušlechťuje? Neboť kdyby věci měly větší cenu než osoba, člověk by nutně byl méněcennější. Neboť vše jest pro člověka, z toho tedy vyplývá, že všecko je nižší než člověk, a tak je jasno, že rodu více pomáhají ctnosti než potomstvo a bohatství. Zcela tak se také považují za ušlechtilé drahokamy, poněvadž vynikají příbuznými v sobě silami a pro ně jsou ušlechtilé a proto drahocenné. Tak se také mnohé aromatické rostliny považují za vzácné a ušlechtilé, protože mají v sobě zárodky přemnohých sil. Taktéž a ze stejného důvodu, byť i ze selského nebo plebejského rodu narozem, kdo procestoval končiny zemské za studiem, jako se nalézají slavní mistři a jiní, vynikající ctností a učeností; co do urozenosti a vzácnosti dostávají přednost před ostatními, kdož namáhavěji usilovali nabyti perly vzácné učenosti s vůní ctností. Proč je tedy za neurozené bude prohlášováti nestálá žvanivost lidí, kdož se stkví jako slunce nebeskou ctností, a když učení budou jako hvězdy do nekonečných věčností? Nadto kdokoli se domnívá a myslí, že člověk vynikající mocí a bohatstvím vyniká nad chudého dělníka, jenž si prací a řemeslem vydělává chléb, protože ho vidí ubohého a opovrženého a oděného špinavým rouchem, sám pak nádherně oblečen zlatem a drahokamy zpupně bydlí mezi malovanými koberci egyptskými. Řekneš-li, že boháč vyniká majetkem, již dříve jsme ti ukázali, že bohatství nestačí samo o sobě; uveďeš-li moc, pravíme, že ani ta není příhodná, protože je násilná a vhodná k tyranské krutosti a obyčejně se nesnáší s ctností; a i tato bez bohatství zmůže málo anebo nic. Kdybys pak tvrdil, že šlechtic vyniká starobylostí předků, i toto lze vyvrátiti. Neboť jestliže přihlížíme k starobylosti, stejně dobře najdeš starobylost rodu u lidí nuzných a chudých. Stejným tedy důvodem, jako se tento nazývá urozeným pro starobylost bohatých rodičů, budou i potomci od pradávna chudých rodičů urození, neřekneš-li, že příčiny urozenosti jsou moc a bohatství a chudoba příčinou neurozenosti. Nakolik toto dvě, moc a bohatství, chybí, tedy z téhož důvodu pošetily dav zpupných nerozvážně prohlásí i Krista za neurozeného a plebejce, neboť nevládl mocí, kdož sám se ponížil přijav podobu otroka, chuděs zrozený z chudické matky, jenž neměl, kam by hla-

Pokračování na následující straně dole

O pravém šlechtictví... pokračování

vu sklonil než v cizích jesličkách, zavinut v laciných hadrech, nebo že jeho domnělý otec Josef byl chudý tesař; on však pocházel z nejurozenějšího rodu, totiž z kmene Judova a pokolení Davidova. Je tedy jisto, že urozenost se rodí z ctností, a nikoli z neřestí. Jinak v světském smyslu ne ctnost činí urozeným, nýbrž výmysl lidské zvědavosti, zakládající se na bohatství, moci, starobylosti. Konečně, protože se člověk považuje za vznešenějšího než všechno ostatní, jakým způsobem odliším navzájem těla, jež stvořitel všeho složil z téže látky bláta, a vdechl jim stejný dech života a jichž otec byl jediný, Adam, a všichni jsou jedno potomstvo jediného otce. Tedy všichni jsou stejně urozeni od přírody. A nepomáhá, když někdo pochází z rodičů urozených a zvrhne se, mluví-li se při něm o urozenosti, neboť se zdá, že ji poskvřil neřestmi. To totiž nejvíce vytýkáme urozeným podle těla, že jejich činy je činí zvrhlými a špatný život. Neboť tito upadají v tak velikou marnost, že spatřují urozenost toliko v olupování chudých, v urážení pokorných a ve špině smilstva, pýše, nadutosti a podobných věcech; a, což je zcela zavržením hodné a pohanské, dobré skutky a činy odsuzují, Boha necítí, nedbajíce jeho slov: Kdož mne potupili, zavržení budou, nýbrž svou marnou urozeností činí se před Bohem. nešlechtnými. V tom jest právě šlechtictví před Bohem a lidmi, aby čím kdo jest větší, tím více se pokoušel, aby přibývalo známek jeho ctností a aby se věnoval podle svých sil konání dobrých skutků, Boha miloval a bál. se ho. Neboť byť i podle ohlasu světa byl kdo považován za urozeného, mnohem silněji se v něm zastkví pravá urozenost, zvětší-li se jeho ctnosti. Nedej se tedy svěsti marným dýmem urozenosti, obzvláště když takové věci bez opory ctností uvádějí tvou duši v zatemnění plné chyb. Neboť kdo se povznáší výškou urozenosti, svou pýchou často padna ponoří se do nejspínavější louže potupy.

HITACE ÚVODNÍHO VÍKENDU X. LŠVS 2001

K 26. 4. hitovalo 14 účastníků.

Seřazení programů dle průměrné výše hitace:

— slepice na paprice (Jiří Janko):	4,7
— buřtguláš (Béda):	4,4
— otvírání Loučné (Ivan+Béda):	4,4
— splutí Tiché Orlice (Ivan+Béda):	4,4
— prameny & proudy II. (Ježek):	4,3
— vše o řece (Guma):	3,9
— třetí tisíciletí (Tomáš Feřtex):	3,9
— povelikonoční povídání (Eman Opravil):	2,9
— seznamovací hra (Datel&Prášek&Šroub):	2,9

— celkový průměr úvodního víkendu: 4,3

Osobní přídavky:

— nedělní polévka	*****
	(od Jitky)
— vana doma	*****
	(od Petry)

Díky za hvězdičky a poznačte si do kalendáře:

PÁTEK 8. ČERVNA 20:00

JACHTAŘSKÁ ZÁKLADNA VYSOKÉHO MÝTA

ÚSTUPKY NA SEČI.

AHOJ JEŽEK

Musíme ten sraz rozpohybovat

(Jarní seminář kapitánů a kapitánek v Kotvě Braník z pohledu koordinátora sobotního programu)

Musíme ten seminář kapitánů a kapitánek rozpohybovat, říkal jsem si pokaždé, když jsem se vracel z oněch sedavých podniků, ale teprve tentokrát se mi podařilo vnutit svoji představu ostatním členům hlavního kapitanátu. Víkend v Braníku je za námi a - přestože nám zoufale nepřálo počasí - mám za to, že to nebyl propadák a že bychom podobným způsobem měli pokračovat i na dalších seminářích. (Podzimní se má konat v Kojetíně, kde je vodní tok rovněž na dosah.) Proto toto zamyšlení.

Čtyři bloky programu přinesly prakticky využitelné znalosti (Pavlovo hospodaření), osobní prospěch (prodloužení zdravotnické kvalifikace po absolvování Jezevcova testu), prověření vodáckých dovedností, fyzické a hlavně psychologické odolnosti (v dešti probíhající Juppova hra na vodě) a nakonec pobavení, potěšení a prospěch celku (program Lenky, Petry a Bédi „Colour máz“ s večerní vernisáží a dražbou ve prospěch vodácké místnosti v Tortuze). Chápu, že sobotní „ostrý start“ do tohoto programu leckoho šokoval (dodatečně se omlouvám za břitkost s jakou jsem vyháněl nezúčastněné ze sálu, ale „v časově tísní bývám strohý“, jak se praví ve filmu Pulp Fiction), chápu, že někteří nečtou Kapitánskou poštu, v níž byl program zveřejněn, chápu, že věk a zdravotní potíže vyřadily leckoho z programu na vodě, chápu, že někdo utratil všechny peníze v prodejně Gingo a večer neměl za co dražit. To všechno uznávám, navíc vím, že ne úplně všechno se nám povedlo sto procentně (např. písničky amerických námořníků, které slyšeli jen ti, kteří měli ucho na magnetofonu). Přesto mě docela mrzí (hlavně za ty, kteří program poctivě připravovali), kolik z nás se nedalo zlákat k naprosto bezbolestné výtvarné hříčce Colour máz a kolik z nás necítilo sounáležitost s kapitánskou místností v Tortuze (pro kterou jiní z nás koupili vybavení za svoje), aby se třeba jen symbolicky zúčastnili večerní dražby. Pravda, přiznávám, že když jsem se před lety sám zúčastnil podobné aukce poprvé, byl jsem tak konsternován, že jsem nevydražil vůbec nic.

Moje hodnocení jistě nebude absolutní, ale přece mi přišlo, že právě v okamžicích, kdy důstojní pánové či dámy všeho věku patlali špinavými prsty abstraktní mazanice (vidím před sebou Vezírova temného „Vodníka“, Ivanovy „kroužky“ či radostný pohled Tipa, který byl okamžitě schoopen „diagnostikovat“ výtvořů přímo vědecky) nebo kdy titíž neodolatelně řádili v aukční síni (licitátor Vulkán, Jezevec z Jablonce, mimochodem autor krásných obrázků, či nepřekonatelný Pavel ze Znojma), bylo přesně znát, že právě tihle dospělci jsou potajmu pořád třináctiletými kluky (či děvčaty), což je možná ta nejlepší kvalifikace pro roli skautského vůdce. Všem těm věčným chlapcům a děvčatům a pochopitelně i všem organizátorům programů moc děkuji za „rozpohybování“ srazu kapitánů a ostatním přeji, aby na podzim, kdy kojetínští jistě připraví program mnohem lepší, dokázali vystoupit ze svých rolí a užít si sraz třeba jako Vulkán, o kterém jsem si kdysi myslel, že je pěkný suchar.

Ježek

P.S. Na Tortugu se v dražbě vybralo přes 3.100 Kč a obrázky vytvořené technikou Colour máz teď zdobí pracovny, koupelny i sklepení (?) dvou desítek účastníků rozpohybovaného srazu.

Oblast Bílého orla

9. přístav vodních
skautů OMAHA Plzeň

pořádá

Kurz vodáckého minima „KAPKA“

Směrnice HKVS ze dne 8.4. 1999, resp. závazný pokyn ze dne 22. 6. 1995 o pořádání vodáckých akcí oddílů, jinými výchovnými a organizačními jednotkami Junáka stanoví, že vodácký putovní tábor v rámci Junáka by měl vést jen vůdce odpovídající kvalifikace. Směrnice má za cíl odstranit nebezpečí nehod, úrazů či dokonce úmrtí způsobené vedením osobami nedostatečně poučenými.

9. přístav OMAHA – PLZEŇ za pomoci přístavů vodních skautů z Karlových Varů se rozhodl uspořádat Lesní kurz vodáckého minima „KAPKA“ zakončený zkouškami, a tím umožnil vůdcům oddílů Oblasti Bílého orla získat **Osvědčení o způsobilosti k vedení vodácké činnosti na skautském táboře.**

Kurz je naplánovaný na 4 víkendy školního roku 2001/2002 (listopad, leden/únor, duben, začátek června). Náplň kurzu:

- informace o *právních normách týkajících* vodáckých akcí
- *vody v ČR* (názvosloví, kilometráž a mapa, vhodné řeky pro putovní tábor i pro víkendové akce)
- *příprava vodáckých akcí* (výzbroj, výstroj, technické zabezpečení)
- *technika pádlování* (metodika výcviku, splutí řeky)
- *opravy lodí*
- *teorie a metodika plavby* (povely, zásady plavby)
- *bezpečnost a ochrana zdraví* včetně modelových situací jak z první pomoci tak ze záchrany tonoucího
- *splutí řeky a plachtění*

Všechny tyto obory budou přednášeny zkušenými lektory s odbornou kvalifikací a letitou praxí.

Podmínkou pro účast na tomto kurzu je složená vůdcovská zkouška.

Předběžné přihlášky, kde stačí uvést jméno, věk, oddíl a kontakt, posílejte do konce května 2001 na adresu vedoucí kurzu:

Radka Valešová
Waltrova 14
318 10 PLZEŇ
tel. domů: 019 / 28 10 29
tel. zam.: 019 / 701 33 58
mobil: 0607 626 474
e-mail: radka.valesova@post.cz

Podrobnější informace pošleme na udané adresy a okresním radám do konce června 2001.

HKVS HLÁŠÍ

Zápis ze zasedání HKVS, které se konalo 26. 4. 2001 v Praze

Přítomni: Vezír, Sam, Oskar, Jack, Ježek, Pavel, Raduš, Vlasta

Příští zasedání HKVS se bude konat dne 10. 5. 2001

Raduš - připomíná Dědovi, že dosud nedodal materiál o SKAPA

Ježek - podal informaci o prvním víkendu letošní LŠ. Jednalo se o výcvik na tekoucí vodě. Zúčastnilo se 24 frekventantů - 3 byli omluveni, přijeli ale navíc 3 kandidáti KZ. Program byl frekventanty hodnocen velmi příznivě.

Ježek, Raduš - podali informaci o stavu příprav záchranářského kursu. Příprava kursu se dostala zřejmě do mrtvého bodu - jsou totiž problémy s jeho finančním zabezpečením. Raduš - vyřeší ve spojení se Saddámem buď urychlené potvrzení konání tohoto kurzu, nebo oznámení jeho nekonání. Ježek bude napříště pozorně sledovat přípravu všech kurzů pořádaných HKVS a kontrolovat plnění všech postupných termínů.

HKVS schválil pořádání závodu Napříč Prahou přes tři jezy a jmenuje br. Gumu ředitelem tohoto závodu. Vlastní závod bude v termínu 28. 9. 2001.

Raduš - ve spolupráci s Ornelou zajistí tisk loďní knížky.

Komise vřchat a žabiček se sejde ve dnech 30. 11.–2. 12. 2001 na Tortuze

Vezír požádá ÚRJ o sdělení adres všech oddílů VS

Krajští kapitáni jsou tímto vyzváni, aby zaslali org. zpravodaji výsledky voleb ve svých krajích.

Vezír - předložil návrh statutu Řádu stříbrného bobra a medaile bronzový bobra. Toto budou nadále vyznamenání vodních skautů a ruší se tím návrh medaile tří modré vlnky.

zapsal Sam

UPOZORNĚNÍ

Skautská ochranná služba a HKVS oznamují, že Záchranářský lesní kurz, který se měl uskutečnit v Praze v týdnu před závodem „Napříč Prahou přes 3 jezy“, se v roce 2001 nekoná.

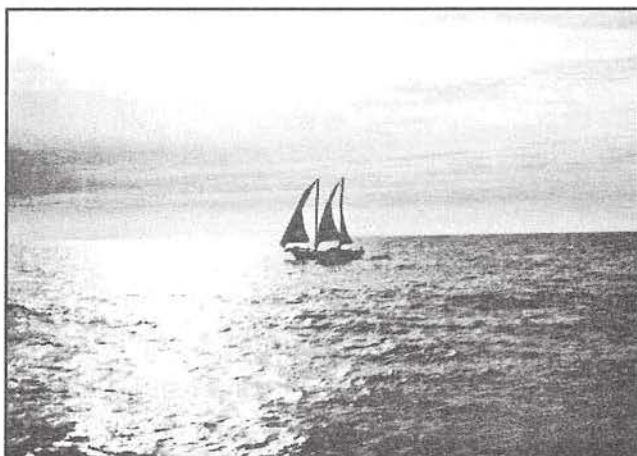
Saddám

JEŠTĚ O ADMIRALITNÍCH PLAVBÁCH

V lednové KP jsem zveřejnil 2 varianty pro uskutečnění AP 2001. Jelikož v uvedeném termínu nebude k dispozici holandský flet, je uskutečnitelná pouze druhá varianta: plavba po Mazurských jezerech na 4 místních kajutových jachtách. Podmínky zůstávají stejné, podstatně se mění termín: AP je možno uskutečnit kdykoliv od 15. června do konce září, s výjimkou 24. 7.–2. 8. 2001. Z informací HKVS vyplývá, že na tuto akci nebudou letos poskytnuty dotace. Takže je možno v uvedeném období uspořádat plavbu „neadmiralitní“ pro jakékoliv zájemce, i úplně začátečníky, pro které bude uspořádán základní jachetní kurs. Program bude pružně přispůsobován stavu a povaze jak počasí tak i posádky. Nabízí se tak ojedinělá příležitost pro 3–16 člené skupiny strávit dovolenou na jachtě.

Zájemci se mou přihlásit tel. 069-696 25 55

Takže - Ahoj na palubě! Sten

V tomto čísle KP měly vyjít ještě články „Programové prohlášení kapitanátu SHP“ (Oskar), „Má snaha o klid mezi VS“ (Jack), „Víte, že...“ (neznámý autor). Jelikož zmíněné články byly dodány v datovém formátu neslučitelném s našim programovým vybavením, nebylo možné je v tomto čísle otisknout.

Tiskárna Ralsko

V sobotu 19. května

2001

**PLAVBA NETRADIČNÍCH
PLAVIDEL PO ŘECE NISE
O ŠTÍT PRIMÁTORA
MĚSTA LIBEREC**

zajišťuje

7. PŘÍSTAV VODNÍCH SKAUTŮ

FLOTILA LIBEREC

Kuriózní plavidla jsou vítána - nejhezčí plavidlo získá cenu!

Bližší informace a získání propozic k této netradiční akci na adrese: FLOTILA LIBEREC, P.O.Box 19, 460 05 LIBEREC 5
nebo Patočka Roman – alias kpt. Čajíček, Energetiků 483/3, Liberec 4, tel. 048/ 510 44 24 nebo 0604/ 98 32 10

Great Western Steamship Co., Bristol
William Patterson, Bristol

Společnost Great Western Steamship Co. si po úspěchu *Great Western* objednala u I. K. Brunela i druhou loď, nazvanou *Great Britain*. Představovala mezi loděmi milník technického pokroku první poloviny 19. století. Byla první velkou lodí postavenou ze železa, první osobní lodí poháněnou lodní vrtulí a největší obchodní lodí světa. Od svého zrodu se setkávala s těžkostmi a problémy. Prvním bylo najít loděnici, která se její stavby vzhledem k revolučnosti konstrukce vlastně ujme. Stejně těžkosti byly i s parním strojem.

Stavba trvala téměř šest let. Trup byl už sice připravený ke spuštění na vodu v létě 1843, ale ukázalo se, že výjezd z doku je příliš úzký. Na vodě se tak ocitla až s víc než ročním zpožděním. Dokončili ji v Londýně a na první plavbu do New Yorku vyplula 26. července 1845. Nedůvěra lidí k železnému obru byla tak silná, že na jeho palubě při první plavbě bylo jen šedesát cestujících. Do New Yorku dorazila po patnácti dnech plavby, což zdaleka neodpovídalo jejím možnostem.

Při druhé plavbě uvázla na mělčině a poškodila si vrtuli, kterou bylo třeba v Anglii vyměnit. Ještě hůř dopadla na podzim roku 1846, když uvízla na mělčině v zátocě Dundrum v Irsku. Brunelovi se podařilo vystavět kolem lodi jakýsi obrovský vlnolam, za nímž musela zůstat až do jara. Loď se podařilo stáhnout z mělčiny až v srpnu 1847, ale obrovské finanční ztráty donutily společnost ji prodat.

Téměř třicet let potom sloužila pod vlajkou společností Gibbs, Bright and Co. na trase mezi Anglií a Austrálií. Její vzhled se několikrát změnil. Ke konci měla jen tři stěžně, ale dostala nový parní stroj i novou vrtuli. Směrem do Austrálie vykonala dvaatřicet okružních plaveb, z nichž se však každá vlastně téměř rovnala cestě kolem světa. Později se z ní stala nákladní plachetnice a vozila uhlí z Walesu do Panamy a San Franciska. V dubnu 1886 ji během plavby z Evropy zastihlo u mysu Hoorn mimořádně nepříznivé počasí. Bez mála měsíc se marně pokoušela probojovat na Pacifik. Když nakonec přišla o hlavní stěžně, byl její osud zpečetěn. Musela zamířit do Port Stanley na Falklandách, kde až do roku 1937 sloužila jako plovoucí skladiště. Další léta dožívala v zátocě Sparrow Cove. V roce 1967 se ozvaly hlasy na její záchranu a o tři roky později ji na palubě speciálního pontonu dopravili do rodného Bristolu. Postupná rekonstrukce má za cíl této jedinečné technické památce vrátit původní podobu.

Prostornost: 3618 BRT
Délka: 98,1 m
Šířka: 15,4 m
Výkon stroje: 1120 kW (1500 HP)
Rychlost: 12 uzlů
Počet cestujících: 360

Kapitánská pošta č. 9 – 2000/2001

Informační zpravodaj vodních skautů a skautek. Vydává HKVS vlastním nákladem jen pro vnitřní potřebu. Pro tento ročník byl na stránkách použit rámeček od br. Cipajse, kapitána 2. oddílu VS v Mimoní.

Příspěvky zasílejte na adresu:

- Ing. Zdeněk Hájek, Štěpánská 16, 110 00 Praha 1 (diskety s texty + papírové předlohy, obrázky).
- E-mail: cesak@volny.cz (jen texty – soubory ve formátu *.TXT)

Sazba a tisk: Tiskárna Ralsko, s. r. o., Mimoň, Malá ul. 168/III, PSČ 471 24, tel./zázn./fax: 0425/862 704